

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.019.05.2021

Stanisław Cybula
Starosta Drawski
Starostwo Powiatowe
Plac Elizy Orzeszkowej 3
78 – 500 Drawsko Pomorskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/21/006 „Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim ¹ , Plac Elizy Orzeszkowej 3, 78-500 Drawsko Pomorskie.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Cybula, Starosta Drawski ² , od 23 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Stanisław Kuczyński, Starosta Drawski, od 1 grudnia 2014 r. do 22 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego warunków realizacji zadań oświatowych. 2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017 – 2021 r. (do zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem. (akta kontroli str. 2)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Jarosław Tarasewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/145/2021 z 14 września 2021 r. i nr LSZ/176/2021 z 22 października 2021 r. 2. Krzysztof Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/147/2021 z 15 września 2021 r., nr LSZ/173/2021 z 20 października 2021 r., LSZ/202/2021 z 25 listopada 2021 r. (akta kontroli str. 3 – 6, 1200)

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2021 Powiat Drawski⁵ zapewnił odpowiednie warunki organizacyjne do realizacji zadań w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym kształcenia specjalnego i profilaktyki społecznej. Wypełniał także obowiązki w zakresie weryfikacji danych zgromadzonych w Systemie Informacji Oświatowej⁶ dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli, niezbędnych do dokonania podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego.

W uchwałach budżetowych Powiatu planowano dochody z tytułu subwencji ogólnej zgodnie z kwotami przyznawanymi przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Na zadania oświatowe przeznaczono wszystkie otrzymane środki z części oświatowej subwencji ogólnej i z rezerwy części oświatowej oraz wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem badane dotacje otrzymane z budżetu państwa. Zgodnie z ewidencją księgową wykazywano dane w sprawozdaniach budżetowych w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe. Edukacja uczniów szczególnie uzdolnionych była wspierana poprzez przyznanie im stypendiów. Prawdłowo określano wysokość dotacji przekazywanych niesamorządowym szkołom publicznym oraz niepublicznym jak również skutecznie nadzorowano prawidłowość wydatkowania tych dotacji. Prowadzono nadzór nad prawidłowością prowadzenia obsługi finansowo-księgowej w obszarze oświaty poprzez bieżące analizy, weryfikacje składanych sprawozdań przez Centrum Usług Wspólnych oraz zaplanowane kontrole i audyty.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez jednostkę samorządu terytorialnego warunków do realizacji zadań oświatowych.

Opis stanu faktycznego

1.1 W latach 2017-2021 w Powiecie nie funkcjonowała rada oświatowa w rozumieniu art. 78 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁸.

Naczelnik Wydziału Edukacji Starostwa wyjaśniła, że nie było konieczności jej powołania, ponieważ problemami związanymi z funkcjonowaniem edukacji zajmowały się inne podmioty: „[...]

– *opiniowanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego w części dotyczącej wydatków na oświatę – jest przedmiotem zainteresowania Komisji Oświaty Rady Powiatu Drawskiego⁹, [...]*

– *wyrażanie opinii i wniosków w innych sprawach dotyczących oświaty – jest dokonywane przez Komisję Oświaty Rady Powiatu Drawskiego.”*

(akta kontroli str.1,13)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Powiat.

⁶ Dalej: SIO.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm.; dalej: Prawo oświatowe.

⁹ Dalej: Rada lub Rada Powiatu.

1.2. Starosta przekazał Radzie cztery informacje o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2017-2020 przed 31 października każdego roku, tj. zgodnie z art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str.77-213)

1.3. W objętym kontrolą okresie Powiat w ramach zadań własnych prowadził następujące jednostki organizacyjne: Zespół Szkół w Czaplinku¹⁰, Zespół Szkół w Drawsku Pomorskim¹¹, Zespół Szkół w Kaliszu Pomorskim¹², Zespół Szkół w Złocieńcu¹³, Zespół Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Bobrowie¹⁴, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Czaplinku¹⁵, Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Drawsku Pomorskim¹⁶, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Drawsku Pomorskim.

W 2021¹⁷ r. Powiat prowadził 21 szkół i placówek oświatowych. W liczbie tej funkcjonowało: przedszkole specjalne, dwie szkoły podstawowe specjalne, sześć liceów ogólnokształcących, trzy technika, pięć szkół branżowych I stopnia (w tym jedna specjalna), ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy, bursa szkolna, centrum kształcenia zawodowego i poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

W kontrolowanym okresie zlikwidowano branżowe szkoły specjane I stopnia w Czaplinku i Drawsku Pomorskim, szkoły policealne w Czaplinku, Kaliszu, Złocieńcu i Drawsku Pomorskim, gimnazjum w Mielenku (zostało przekształcone w szkołę podstawową dla dorosłych i następnie zlikwidowane), technikum, liceum ogólnokształcące dla dorosłych w Złocieńcu.

(akta kontroli str. 7, 9-10, 48-64)

1.4. W okresie objętym kontrolą Powiat realizował dodatkowe zadania oświatowe nie będące zadaniami własnymi zgodnie z art. 8 ust. 17-20 Prawa oświatowego. Podstawą ich realizacji były porozumienia z Gminami w Drawsku Pomorskim i Czaplinku polegające na prowadzeniu: gimnazjum dla dorosłych przy Ochotniczym Hufcu Pracy w Mielenku Drawskim, później przekształcone w Szkołę Podstawową dla Dorosłych – na podstawie porozumienia oraz aneksu do porozumienia z Gminą Drawsko Pomorskie¹⁸. Szkoła ta została zlikwidowana w 2020 r. z powodu braku uczniów; Przedszkola Specjalnego w Drawsku Pomorskim - na podstawie porozumienia z Gminą Drawsko Pomorskie¹⁹; Przedszkola Specjalnego w Czaplinku - na podstawie porozumienia z Gminą Czaplinek²⁰. Przedszkole to działało jako filia Przedszkola w Drawsku Pomorskim; Gimnazjum dla dorosłych w Czaplinku - na podstawie porozumienia z Gminą Czaplinek²¹. Gimnazjum to nie przeprowadziło

¹⁰ W tym: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia, Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna, Szkoła Policealna.

¹¹ W tym: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia, Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna, Gimnazjum, przekształcone w Szkołę Podstawową dla Dorosłych, Szkoła Policealna.

¹² W tym: Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi, Technikum Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Szkoła Policealna.

¹³ W tym: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Szkoła Policealna dla Dorosłych.

¹⁴ W tym: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (Szkoła Podstawowa Specjalna w Bobrowie z filią w Drawsku Pomorskim i w Czaplinku, Gimnazjum Specjalne - wygasło, Szkoła Przysposabiająca do Pracy), dwa Przedszkola Specjalne, Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy, Liceum Ogólnokształcące Specjalne i Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia.

¹⁵ W tym: Szkoła Podstawowa Specjalna, Gimnazjum Specjalne przekształcone w Szkołę Podstawową Specjalną, Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia.

¹⁶ W tym: Bursa Szkolna i Centrum Kształcenia Zawodowego w Drawsku i Czaplinku.

¹⁷ Stan na 30 września 2021 r.

¹⁸ Porozumienie zawarte z Gminą w Drawsku Pomorskim 5 września 2003 r. (aneks do porozumienia z 29 czerwca 2017 r.).

¹⁹ Porozumienie zawarte z Gminą w Drawsku Pomorskim 26 sierpnia 2015 r.

²⁰ Porozumienie z 30 marca 2016 r.

²¹ Porozumienie z 30 marca 2016 r.

skutecznego naboru, Rada Powiatu w 2019 r. stwierdziła zakończenie działalności gimnazjum²².

(akta kontroli str. 7, 13, 65-71)

1.5. W latach 2017–2021 Powiat był organem rejestrującym, w rozumieniu art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych²³, dla 11²⁴ niepublicznych szkół i placówek²⁵:

(akta kontroli str. 7, 10-11)

1.6. W okresie objętym kontrolą Powiat prowadził szkoły i placówki wychowawcze dziewięciu różnych typów, takich jak: szkoła podstawowa specjalna, gimnazjum, liceum ogólnokształcące, technikum, szkoła branżowa I stopnia, szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, szkoła policealna, placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki kształcenia ustawicznego.

Liczba placówek, do których uczęszczali uczniowie, wynosiła w latach 2017-2019 odpowiednio: 27, 25 i 26. W kolejnych latach 2020-2021 uległa zmniejszeniu do odpowiednio: 23 i 22. Średnia łączna liczba uczniów we wszystkich placówkach w danym roku kalendarzowym wynosiła: 1 713 w 2017 r., 1 575 w 2018 r., 1 600 w 2019 r., 1 800 w 2020 r. oraz 1 907 w 2021 r. (według stanu na 30 września). Średnia liczba uczniów przypadających na oddział wynosiła od 5,3 do 28,9 w 2017 r., 5,0 - 27,8 w 2018 r., 5,7 – 27,1 w 2019 r., 6,3 - 27,4 w 2020 r. oraz 6,4 – 27,0 w 2021 r. (30 września). Najmniej uczniów przypadało średnio na oddział w szkole podstawowej specjalnej oraz specjalnej przysposabiającej do pracy, zaś najwięcej w liceum ogólnokształcącym, technikum oraz szkole branżowej I stopnia.

(akta kontroli str. 214)

1.7. W szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym był Powiat, zatrudnienie nauczycieli (w przeliczeniu na pełne etaty) przedstawiało się następująco:

- w 2017 r.: łącznie 221,51 etatów nauczycieli, z czego: 92,44 (41,7%) dyplomowanych; 65,45 (29,5%) mianowanych; 44,82 (20,2%) kontraktowych; 18,80 (8,5%) stażystów;
- w 2018 r.: łącznie 241,02 etatów nauczycieli, z czego: 98,54 (40,9%) dyplomowanych; 67,34 (27,9%) mianowanych; 50,92 (21,1%) kontraktowych; 24,22 (10,0%) stażystów;
- w 2019 r.: łącznie 254,04 etatów nauczycieli, z czego: 109,09 (42,9%) dyplomowanych; 65,56 (25,8%) mianowanych; 52,05 (20,5%) kontraktowych; 27,34 (10,8%) stażystów;

²² Uchwałą Nr XV/113/2019 Rady Powiatu Drawskiego z 18 października 2019 r.

²³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1930, ze zm.; dalej: ufzo.

²⁴ - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Drawsku Pomorskim wpisane do ewidencji działalności szkół i placówek niepublicznych (dalej: edspln.) w 1999 r. wykreślono z ewidencji 29 maja 2019 r.,
- Liceum Ogólnokształcące Dla Dorosłych „Edukacja” w Czaplinku wpisane do edspln. w 2004 r.
- Prywatna Szkoła Policealna „Edukacja” w Czaplinku wpisana do edspln. 6 maja 2000 r.,
- Szkoła Podstawowa w Trzcińcu wpisana do edspln. 20 grudnia 2000 r.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Jaś i Małgosia wpisana do edspln. w 2013 r.
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Czaplinku wpisany do edspln. w 2014 r.,
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Gudowie wpisany do edspln. w 2012 r.
- Salezjański Ośrodek Wychowawczy w Trzcińcu wpisany do edspln. 23 marca 1999 r.
- Specjalna Branżowa Szkoła I Stopnia Towarzystwa Salezjańskiego im. Św. Jana Bosko w Trzcińcu wpisana do edspln. 27 czerwca 2018 r.
- Niepubliczna Szkoła Przysposabiająca do Pracy w Gudowie wpisana do edspln. 25 września 2019 r.
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Gudowie - data wpisu do edspln. 25 września 2019 r.

²⁵ Wpisanych do ewidencji szkół i placówek niepublicznych na podstawie art. 168 ust. 1 Prawa oświatowego.

- w 2020 r.: łącznie 276,14 etatów nauczycieli, z czego: 121,67 (44,1%) dyplomowanych; 67,6 (24,5%) mianowanych; 59,09 (21,4%) kontraktowych; 27,78 (10,1%) stażystów;
- w 2021 r. (według stanu na 30 września): łącznie 272,91 etatów nauczycieli, z czego: 120,18 (44,0%) dyplomowanych; 71,02 (26,0%) mianowanych; 51,4 (18,8%) kontraktowych; 30,31 (11,1%) stażystów.

(akta kontroli str. 215)

1.8. Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśniła, że: „w szkołach prowadzonych przez Powiat Drawski brakuje nauczycieli przedmiotów ścisłych, humanistycznych, języków obcych. Zjawisko niedoboru kadr występuje w poszczególnych szkołach w różnej skali. Do najczęstszych przyczyn tej sytuacji należy: coraz wyższy średni wiek nauczycieli (przechodzenie na emeryturę i jednocześnie mała liczba zatrudnianych młodych nauczycieli), większe dochody uzyskiwane z udzielanych korepetycji, o wiele wyższe wynagrodzenie uzyskane na rynku pracy poza szkołą (nauczyciele przedmiotów zawodowych), korzystanie, w sposób nagminny, przez nauczycieli z urlopów dla poratowania zdrowia.”

(akta kontroli str.17-8, 15, 16)

1.9. Na podstawie art. 50 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej²⁶ jednostka samorządu terytorialnego jest zobowiązana do potwierdzenia prawdziwości danych zawartych w udostępnionych jej, w bazie danych SIO, zestawieniach, sporządzanych przez podległe jej szkoły i placówki oświatowe, według stanu na 30 września, zawierających dane dotyczące liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli, niezbędne do dokonania podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. W celu potwierdzenia prawdziwości danych, dane zawarte w zestawieniach są porównywane z danymi, którymi dysponuje jednostka, w szczególności z danymi posiadanymi w związku ze sprawowaniem nadzoru nad działalnością prowadzonych szkół lub placówek oświatowych w zakresie spraw finansowych i administracyjnych oraz m.in. w związku z udzielaniem i rozliczaniem przez jednostkę dotacji dla niepublicznych szkół i placówek oświatowych.

Powiat wypełnił obowiązek weryfikacji i potwierdzenia danych zgromadzonych w SIO dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli. Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśniła, że dane wykazane w SIO na 30 września 2019 r. oraz na 30 września 2020 r., niezwłocznie po ich udostępnieniu przez dyrektorów szkół i placówek oświatowych, zostały poddane przez pracownika Wydziału Edukacji analizie i weryfikacji ich poprawności. Wykonana została analiza porównawcza tych danych z danymi zawartymi w raportach z informacjami zbiorczymi z analizy arkuszy roku szkolnego 2019/2020 oraz 2020/2021. W wyniku weryfikacji wyjaśnione zostały różnice w zakresie liczby etatów nauczycieli. W przypadku liczby uczniów, były one weryfikowane przez pracowników ww. Wydziału podczas przeprowadzonych przez nich kontroli w siedzibie szkół i placówek oświatowych lub w oparciu o udostępnione dokumenty. Powyższe czynności pozwoliły dokonać ostatecznej weryfikacji danych udostępnionych w SIO.

Badanie rzetelności danych zawartych w SIO według stanu na 30 września 2020 r. przeprowadzone na próbie dokumentacji z pięciu zespołów szkół²⁷ (łącznie 23 placówki oświatowe) wykazały, że dane w zakresie liczby uczniów potwierdzone w

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 584, ze zm.; dalej: ustawa o SIO.

²⁷ Zespół Szkół w Czaplinku (pieć placówek oświatowych), Zespół Szkół w Drawsku Pomorskim (sześć placówek oświatowych), Zespół Szkół w Kaliszu Pomorskim (cztery placówki oświatowe), Zespół Szkół w Złocieńcu (pięć placówek oświatowych) i Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Czaplinku (trzy placówki oświatowe).

SIO w przypadku 14 z 23 szkół różniły się od danych zawartych w arkuszach organizacyjnych (po zmianach) w zakresie od jednego do dziesięciu uczniów.

Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśniła, że różnice w liczbie uczniów ujętych w arkuszu z danymi wprowadzonymi do SIO wynikają z faktu że: „dyrektor szkoły przygotowując arkusz organizacyjny skupia się najczęściej na liczbie godzin (łącznie dla całej szkoły oraz liczbie godzin przydzielonej każdemu oddziałowi) i odpowiednim jej podziale na nauczycieli uwzględniając ich kwalifikacje zawodowe oraz limity przydzielonych godzin.”

(akta kontroli str.234-239)

W latach 2017 – 2021 (30.09.) liczba nauczycieli publikowana w SIO dotyczyła całej jednostki samorządu terytorialnego.

Wg stanu na 30 września 2019 r. było to 269,18 etatów nauczycielskich ogółem, w tym: 44,23 stażystów, 40,51 kontraktowych, 68,13 mianowanych, 116,31 dyplomowanych.

Wg stanu na 30 września 2020 r. było to 282,85 etatów nauczycielskich ogółem, w tym: 28,71 stażystów, 53,69 kontraktowych, 73,88 mianowanych, 126,57 dyplomowanych.

(akta kontroli str.239)

1.10. W latach 2017-2021 (30 września) zakres dodatkowych zajęć edukacyjnych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat obejmował w szczególności:

- gimnastykę korekcyjną - finansowane z części oświatowej subwencji ogólnej i środków własnych,
- logopedię – finansowanie z ww. subwencji i środków własnych,
- zajęcia rewalidacyjne – z subwencji i środków własnych,
- zajęcia socjoterapeutyczne – z subwencji i środków własnych,
- świetlice szkolne – z subwencji i środków własnych,
- język obcy (poza obowiązkowymi) – sfinansowane z subwencji, środków własnych i środków Unii Europejskiej,
- szkolne koła sportowe – środki wojewódzkiego szkolnego związku sportowego, zajęcia prowadzone nieodpłatnie przez nauczycieli,
- inne, takie jak: zajęcia uwzględniające potrzeby i zainteresowania, rozwijające kompetencje kluczowe na rynku pracy, wyrównanie szans edukacyjnych uczniów, rozwijające kompetencje matematyczne i informatyczne – ich źródłem finansowania była subwencja, środki z funduszy Unii Europejskiej.

(akta kontroli str.216-221)

1.11. Wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych w szkołach prowadzonych przez Powiat były następujące:

- do sprawdzianu przeprowadzanego po ukończeniu ósmej klasy w roku szkolnym 2017/2018 nie przystąpił żaden uczeń, w roku szkolnym 2018/2019 przystąpiło 20 uczniów, w 2019/2020 23 uczniów i 21 uczniów w 2020/2021; w poszczególnych latach szkolnych liczba uczniów, którzy uzyskali wyniki w przedziale 99%-50% wyniosła odpowiednio 2, 2 i 5 uczniów, pozostali uzyskali wyniki poniżej 50%, tj. odpowiednio: 18, 21 i 16 uczniów;
- średnia zdawalność egzaminu dojrzałości w poszczególnych latach szkolnych kontrolowanego okresu wyniosła 81,2% w roku szkolnych 2017/2018 – do egzaminu przystąpiło 320 uczniów, wynik pozytywny uzyskało 260 osób, 86,2% w roku szkolnym 2018/2019 – do egzaminu przystąpiło 239 uczniów, wynik pozytywny uzyskało 206 osób, 74,4% w roku 2019/2020 - do egzaminu przystąpiło 219 uczniów, wynik pozytywny uzyskały 163 osoby i 81% w roku

2020/2021 - do egzaminu przystąpiło 237 uczniów, wynik pozytywny uzyskały 192 osoby;

- w roku szkolnym 2017/2018 na 199 uczniów, którzy przystąpili do egzaminów zawodowych, 151 uzyskało wynik pozytywny (75,9%), w roku szkolnym 2018/2019 z 193 uczniów – 140 (85,4%) uzyskało wynik pozytywny, w roku szkolnym 2019/2020 wynik pozytywny uzyskało 76,6% uczniów (147 z 192); w roku szkolnym 2020/2021 do egzaminu przystąpiło 192 uczniów a 111 uzyskało wynik pozytywny (57,8%); średnia zdawalność wyniosła 77,7% przy 776 osobach, które przystąpiły do egzaminów.

Wyniki egzaminów były przedstawiane podczas posiedzeń Rady Powiatu (w ramach informacji o stanie realizacji zadań oświatowych).

(akta kontroli str. 222)

1.12. W okresie objętym kontrolą, wśród uczniów szkół prowadzonych przez Powiat tytuły finalisty, laureata lub miejsca od 1 do 3 na poziomie ogólnopolskim lub międzynarodowym w olimpiadach i konkursach zostały przyznane w roku szkolnym 2017/2018 – 25 razy, w roku szkolnym 2018/2019 – 24 razy, w roku 2019/2020 – 19 razy²⁸.

(akta kontroli str.136-142,168-174,201-205)

1.13. Do Starostwa nie wpłynęły skargi dotyczące funkcjonowania szkół, przedszkoli i placówek oświatowych.

(akta kontroli str.27,13,72-76)

1.14. Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą Powiat musiał realizować dodatkowe obowiązki w zakresie zadań oświatowych, na które nie zostały przekazane środki z budżetu Państwa wskazując, że: *„Przez ostatnie kilkanaście lat, na jednostki samorządu terytorialnego zrzucano dodatkowe zadania bez pokrycia finansowego – przykładem może być np. odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli emerytów (kiedyś wydatki te były pokrywane z dotacji wojewody). W ostatnim czasie weszła w życie ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, która spowodowała konieczność podjęcia kosztownych działań. Subwencja oświatowa również nie pokrywa całego szeregu zadań związanych bezpośrednio z wydatkami w oświacie – np. pomoc zdrowotną dla nauczycieli, odprawy dla nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi. Jedynie z rezerwy oświatowej można ubiegać się o refundację środków przeznaczonych na odprawy nauczycieli (ale tylko odpraw z określonych tytułów).”*

(akta kontroli str.7,15)

²⁸ W roku szkolnym 2017/2018 m.in.: Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Moje Bezpieczne Wakacje”, XXXV Ogólnopolski Sejmik Matematyczny, Wojewódzka Olimpiada BHP w rolnictwie, II Pomorska Liga Historyczna, Międzynarodowy Konkurs Fotograficzny „Matematyka w obiektywie”, VII Ogólnopolski Konkurs „Żołnierze Wyklęci – Bohaterowie Niezłomni”, XIV edycja Międzynarodowego Festiwalu Filmów Krótkometrażowych „FrankoFilm”, VI edycja Ogólnopolskiego Konkursu Historyczno-Artystycznego „Pamięć nieustająca” w Warszawie, Ogólnopolski konkurs „Potęga Prasy”, „Szkolny Pulizer”, Ogólnopolski Konkurs „Chemicz Alchemik”, Ogólnopolski Konkurs Fizyczny „Eureka”. W roku szkolnym 2018-2019 m.in.: Wielkie Dyktando Polsko-Angielskie, Pomorska Liga Historyczna, Ogólnopolski Konkurs „Żołnierze Wyklęci – Bohaterowie Niezłomni”, ogólnopolski konkurs dla uczniów klas o profilu wojskowym „Żołnierze w służbie historii”, Ogólnopolski Konkurs Olimpiada Solidarności „Dwie dekady historii”, Ogólnopolski Konkurs Debat Historycznych IPN, Ogólnopolski Konkurs Historyczno-Artystyczny „Pamięć nieustająca” w Warszawie, Ogólnopolski konkurs „Potęga Prasy”, Ogólnopolski Konkurs Fizyczny „Eureka”, Ogólnopolski Konkurs Chemiczny „Alchemik”, Ogólnopolskie Zawody Klas Policyjnych, Konkurs „Szkolny Pulizer”. W roku szkolnym 2019-2020 m.in.: Olimpiada biologiczna, Ogólnopolski Konkurs Chemiczny „Alchemik”, „Kangur” Konkurs matematyczny, Olimpiada matematyczna „Olimpus 2020”, Ogólnopolski Konkurs „Żołnierze Wyklęci – Bohaterowie Niezłomni”, Konkurs „Siła w tradycji”, Ogólnopolski Konkurs Chemiczny „Alchemik”, „Kangur” Konkurs matematyczny, Ogólnopolski konkurs „Potęga Prasy”, Ogólnopolski Konkurs Fizyczny „Eureka”, Ogólnopolska Olimpiada Zadań Logocnych „Olimpus”.

Naczelnik Wydziału Edukacji Starostwa wyjaśniła, że: „Główną przyczyną zwiększonych wydatków ponoszonych ze środków własnych jest niedoszacowanie subwencji oświatowej wobec faktycznie ponoszonych wydatków. Ministerstwo Edukacji Nauki oraz Ministerstwo Finansów niewłaściwie szacuje w subwencji oświatowej skutki podwyższenia wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli. Z niepokojem obserwujemy również rosnące koszty związane z wydatkami rzeczowymi.

Innym powodem zwiększenia wydatków oświatowych jest sposób finansowania oświaty niepublicznej. Subwencja oświatowa na te zadania jest naliczana wg danych wprowadzonych do SIO we wrześniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok udzielenia dotacji. Co miesiąc natomiast szkoły/placówki otrzymują część dotacji obliczonej na podstawie aktualnej liczby uczniów/słuchaczy. Powoduje to sytuację, że oprócz faktu pokrywania tych wydatków ze środków własnych, powiat nie jest w stanie przewidzieć kwoty środków finansowych potrzebnych do wykonania tego zadania aż do grudnia roku budżetowego. (...) Powiat nie otrzymał od administracji rządowej pomocy rzeczowej na funkcjonowanie szkół i przedszkoli, z wyjątkiem środków ochrony osobistej w związku z pandemią. (...) Powiat otrzymał pomoc finansową w 2020 r. – grant w wysokości 79.999,92 zł w ramach programu „Zdalna szkoła”. Za te środki zakupiono 37 laptopów wraz z oprogramowaniem. Sprzęt przekazano do szkół, a szkoły udostępniły laptopy uczniom oraz nauczycielom. Powiat otrzymał również w 2020 r. dodatkową kwotę subwencji w wysokości 148.500 zł z przeznaczeniem na refundację kosztów zakupu m.in. sprzętu komputerowego niezbędnego do prowadzenia zdalnego nauczania, poniesionych przez nauczycieli. (...).

(akta kontroli str.7-8,18)

W związku z epidemią COVID-19 w badanym okresie w przypadku jednej placówki oświatowej prowadzonej przez Powiat wystąpił przypadek zwolnień pięciu nauczycieli internatu zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy.

(akta kontroli str.7-8,15)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Starostwo zapewniło odpowiednie warunki realizacji zadań oświatowych oraz wypełniło obowiązki dotyczące weryfikacji danych zgromadzonych w SIO dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli w prowadzonych szkołach i placówkach oświatowych. Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych przekazano Radzie Powiatu we właściwym terminie, tj. przed 31 października każdego roku. Zgodnie z Prawem oświatowym (na podstawie porozumień i umów) realizowano dodatkowe zadania oświatowe niebędące zadaniami własnymi Powiatu.

OBSZAR

2. Finansowanie zadań oświatowych.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W uchwalach budżetowych na lata 2017 – 2021²⁹ Rada Powiatu zaplanowała dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej³⁰ w kwotach odpowiednio 28 442,26 tys. zł, 29 607,63 tys. zł, 35 044,18 tys. zł, 38 050,84 tys. zł i 40 205,90 tys. zł. Kwoty były zgodne z informacjami przekazanymi przez ministra właściwego do

²⁹ Uchwała nr XXVI/191/2016 z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Drawskiego na rok 2017, nr XL/288/2017 z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Drawskiego na rok 2018, nr IV/27/2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Drawskiego na rok 2019, nr XVIII/128/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Drawskiego na rok 2020, nr XXIX/201/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Powiatu Drawskiego na rok 2021.

³⁰ Ujęte w dziale 758 Różne rozliczenia, rozdział 75801 Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, §2920 Subwencje ogólne z budżetu państwa.

spraw finansów publicznych w trybie art. 33 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³¹.

(akta kontroli str. 246-329)

2.2. Zaplanowane w latach 2017-2021 dochody Powiatu na zadania oświatowe wynosiły: 30 807,01 tys. zł w 2017 r., 31 253,12 tys. zł w 2018 r., 36 222,68 tys. zł w 2019 r., 40 149,29 tys. zł w 2020 r. oraz 42 646,66 tys. zł według stanu na 30 września 2021 r. Wykonanie dochodów natomiast wyniosło odpowiednio: 30 364,82 tys. zł (tj. 98,6% planowanych), 31 104,59 tys. zł (99,5%), 35 980,43 tys. zł (99,3%), 39 348,42 tys. zł (98%) oraz 35 538,52 tys. zł (83,3%). Źródłami tych dochodów były: część oświatowa subwencji ogólnej wraz z rezerwą, dotacje z budżetu państwa, pozostałe dotacje otrzymane na podstawie porozumień oraz środki pochodzące z innych źródeł. Zrealizowane dochody w poszczególnych źródłach wynosiły w przypadku:

- części oświatowej subwencji ogólnej 28 442,26 tys. zł w 2017 r., 29 607,63 tys. zł w 2018 r., 35 044,18 tys. zł w 2019 r., 38 050,84 tys. zł w 2020 r. oraz 34 020,37 tys. zł do 30 września 2021 r.,
- rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej 585,2 tys. zł w 2017 r., 848,65 tys. zł w 2018 r., 54,59 tys. zł w 2019 r., 35,88 tys. zł w 2020 r. oraz 129,73 tys. zł do 30 września 2021 r.,
- dotacji z budżetu państwa 117,30 tys. zł w 2017 r., 375,06 tys. zł w 2018 r., 453,09 tys. zł w 2019 r., 491,68 tys. zł w 2020 r. oraz 461,79 tys. zł do 30 września 2021 r.,
- pozostałych dotacji 18 tys. zł w 2017 r., 20 tys. zł w 2018 r., 161,8 tys. zł w 2019 r. oraz 250,59 tys. zł w 2020 r.,
- środków z innych źródeł 1 202,06 tys. zł w 2017 r., 253,25 tys. zł w 2018 r., 266,77 tys. zł w 2019 r., 519,43 tys. zł w 2020 r. oraz 926,63 tys. zł do 30 września 2021 r.

Udział dochodów na zadania oświatowe w dochodach ogółem Powiatu wynosił 45,4% w 2017 r., 39,3% w 2018 r., 38,9% w 2019 r., 36,2% w 2020 r. oraz 44,6% w 2021 r. (30 września). Dochody z tytułu subwencji wraz z rezerwą przeznaczone na zadania oświatowe stanowiły w dochodach ogółem 43,4% w 2017 r., 38,5% w 2018 r., 37,9% w 2019 r., 35,1% w 2020 r. oraz 42,8% w 2021 r. (30 września). Dochody z tytułu dotacji z budżetu państwa stanowiły natomiast 0,2% dochodów ogółem Powiatu w 2017 r., 0,5% w 2018 r., 0,5% w 2019 r., 0,45% w 2020 r. oraz 0,6% w 2021 r. (30 września). Udział dochodów z tytułu pozostałych dotacji oraz pochodzących z innych źródeł przeznaczonych na zadania oświatowe w dochodach ogółem Powiatu wynosił: 1,8% w 2017 r., 0,4% w 2018 r., 0,5% w 2019 r., 0,7% w 2020 r. oraz 1,2% w 2021 r. (30 września).

(akta kontroli str. 223)

2.3. W okresie objętym kontrolą nie dokonywano zwrotu subwencji oświatowej za lata 2017 – 2021 w związku z jej otrzymaniem w wysokości wyższej od należnej. W kontrolowanym okresie Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie przeprowadziła audyt³² w zakresie prawidłowości wprowadzania przez placówki oświatowe danych do SIO stanowiących podstawę do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej dla Powiatu na 2016 r. W sprawozdaniu z audytu wykazano, że wprowadzenie do SIO nieprawidłowych danych na 30 września 2015 r. skutkowało zawyżeniem liczby uczniów/wychowanków uwzględnionych w metryczce subwencji oświatowej na 2016 r. oraz zawyżeniem części oświatowej subwencji ogólnej dla Powiatu w 2016 r. w łącznej kwocie 422,4 tys. zł. Minister Finansów wydał 23

³¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, ze zm.

³² Od 27 stycznia 2020 r. do 27 lutego 2020 r.

listopada 2020 r. decyzję³³, w której zobowiązał Powiat do zwrotu nienależnie uzyskanej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za 2016 r. w wysokości 424 240 zł. Powiat 18 grudnia 2020 r. wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej. Zwrotu kwoty subwencji wymienionej w decyzji Powiat dokonał 27 stycznia 2021 r. WSA w Warszawie 1 czerwca 2021 r. wydał wyrok, w którym uchylił zaskarżoną przez Powiat decyzję i zasądził od Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej na rzecz Powiatu kwotę 15.043 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego. Od wyroku WSA złożona została 6 września 2021 r. skarga kasacyjna.

(akta kontroli str. 16, 330-535)

2.4.1. W latach 2017-2020 wydatki Powiatu ogółem wzrosły o 36,9 mln zł (wzrost o 52,7%), tj. z 70 025,99 tys. zł w 2017 r. do 106 936,79 tys. zł w 2020 r. Nastąpił również coroczny wzrost wydatków na zadania oświatowe ogółem o 12 708,63 tys. zł, tj. z 33 531,89 tys. zł w 2017 r. do 46 240,52 tys. zł w 2020 r. (o 37,9%), przy czym największy wzrost miał miejsce w 2020 r. i wynosił 5 013,68 tys. zł. Wydatki na zadania oświatowe wg klasyfikacji budżetowej były następujące:

- w dziale 801 Oświata i wychowanie kształtowały się na poziomie 19 278,76 tys. zł w 2017 r., 22 118,97 tys. zł w 2018 r., 25 381,69 tys. zł w 2019 r. oraz 29 184,54 tys. zł w 2020 r. Największą grupę wśród tych wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi i wynosiły one 14 152,56 tys. zł w 2017 r., 15 914,72 tys. zł w 2018 r., 18 648,09 tys. zł w 2019 r. oraz 22 407,52 tys. zł w 2020 r.
- w dziale 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, wydatki wyniosły 14 253,13 tys. zł w 2017 r., 14 850,53 tys. zł w 2018 r., 15 845,15 tys. zł w 2019 r. oraz 17 055,98 tys. zł w 2020 r. Największą grupę wśród tych wydatków w latach 2017-201 stanowią udzielane dotacje: 5 785,43 tys. zł w 2017 r., 6 233,36 tys. zł w 2018 r. i 6 385,03 tys. zł w 2019 r., a w 2020 r. największą grupą wydatków były wynagrodzenia wraz z pochodnymi i wynosiły 6 727,40 tys. zł.

(akta kontroli str. 227-228)

2.4.2. W latach 2017-2020 Powiat przeznaczył na zadania oświatowe 100% otrzymanej subwencji oświatowej łącznie z rezerwą. Wysokość środków otrzymanych i wykorzystanych z subwencji wraz z rezerwą wynosiła 29 027,46 tys. zł w 2017 r. (w tym rezerwa 585,2 tys. zł), 30 456,28 tys. zł w 2018 r. (848,65 tys. zł), 35 098,77 tys. zł w 2019 r. (54,59 tys. zł), 38 086,73 tys. zł w 2020 r. (35,88 tys. zł) oraz według stanu na 30 września 2021 r. – 34 150,10 tys. zł (129,73 zł).

(akta kontroli str. 223, 226, 226-228)

2.4.3. W okresie objętym kontrolą, Powiat otrzymał dotacje pochodzące z budżetu państwa w kwocie 169,49 tys. zł w 2017 r., (z czego wydatkowano 117,3 tys. zł, tj. 72,6%), 464,3 tys. zł w 2018 r. (wydatkowano 375,06 tys. zł – 80,8%), 487,3 tys. zł w 2019 r. (wydatkowano 453,09 tys. zł – 93,0%), 623,31 tys. zł w 2020 r. (wydatkowano 491,68 tys. zł – 78,9%) oraz 824,41 tys. zł do 30 września 2021 r. (461,79 tys. zł – 56,0%).

Analizą wykorzystania dotacji pochodzących z budżetu państwa objęto zadania dotyczące:

- zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych (art. 55 ust. 3 ufo) w kwocie 51,21 tys. zł, wydatkowano kwotę 39,64 tys. zł;

³³ Decyzja znak ST4.4759.63.2020.10.CNNG z dnia 23 listopada 2020 r. – data wpływu 30 listopada 2020 r.

- działalności ośrodka koordynacyjno – rehabilitacyjno – opiekuńczego, finansowane w ramach programu "Za życiem" (art. 75 ufo) w kwocie 249,6 tys. zł, wydatkowano kwotę 164,26 tys. zł;
- programu rządowego "Aktywna tablica" w kwocie 81,87 tys. zł, wydatkowano kwotę 81,79 tys. zł;
- dotacji z Ministerstwa Obrony Narodowej - realizacja programu nauczania edukacji wojskowej w kwocie 118,0 tys.zł, wydatkowano kwotę 112,56 tys. zł;
- programu wsparcia Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego (zdalna szkoła) w kwocie 79,99 tys. zł, wydatkowano kwotę 79,99 tys. zł.

(akta kontroli str.142-182)

Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśniła, że „przyczyną niewykorzystania w całości środków otrzymanych w ramach II transzy programu „Za życiem” było uruchomienie zajęć z dziećmi dopiero w maju 2018 r. Powodem rozpoczęcia zajęć w maju była konieczność wcześniejszego przeprowadzenia działań poprzedzających: aby zachęcić rodziców dzieci niepełnosprawnych lub zagrożonych niepełnosprawnością do udziału w Programie, należało w pierwszej kolejności za pośrednictwem przedstawicieli służby zdrowia dotrzeć do tych rodziców, których dzieci powinny być objęte Programem. Równolegle prowadzono akcję informacyjną wśród rodziców. Później odbyły się konsultacje lekarskie w celu ustalenia właściwych zajęć terapeutycznych. Dopiero po zdiagnozowaniu dzieci, można było zatrudnić specjalistów, którzy opracowali indywidualny programu pracy dla każdego dziecka. Przeprowadzenie wszystkich wymienionych działań przygotowawczych było czasochłonne, stąd zajęcia z dziećmi, finansowane z programu „Za życiem”, mogły rozpocząć się dopiero w maju 2018 r. Z powodów opisanych powyżej, w 2018 r. udało się przeprowadzić 2 777 h z zaplanowanych 4 160 h.

(akta kontroli str. 1151-1152)

W wyniku analizy dokumentacji posiadanej przez Powiat związanej z ww. dotacjami, ustalono m.in., że:

- we wszystkich kontrolowanych przypadkach, w latach 2017-2020, zawarto umowy w sprawie przyznania dotacji (z wojewodą z Ministrem: Obrony Narodowej, Edukacji Narodowej a pozostałych dwóch przypadkach (zgodnie z obowiązującym trybem) złożono wnioski o udzielenie dotacji,
- wszystkie pięć dotacji zostało przeznaczone zgodnie z celem na jaki je otrzymano, nadzór nad prawidłowością ich wykorzystania pełnił Powiat, który otrzymał od szkół do analizy dokumentacje związane z wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji,
- dotacji nie wykorzystano w całości w czterech wskazanych wyżej przypadkach, a łączna niewykorzystana kwota wynosiła 102,43 tys. zł,
- w każdym z ww. czterech przypadków dokonano zwrotu niewykorzystanej dotacji, co było zgodne z warunkami określonymi w umowach o ich udzieleniu.

(akta kontroli str.142-182, 1221-1584)

2.4.4. W latach 2017-2021 na podstawie trzech porozumień zawartych z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz pięciu z Ministrem Edukacji Narodowej, Powiat otrzymał środki na realizację dodatkowych zadań oświatowych w łącznej wysokości 1 503 tys. zł, z czego 46,7 tys. zł w 2017 r., 249,6 tys. zł w 2018 r., 424,1 tys. zł w 2019 r., 382,3 tys. zł w 2020 r. oraz 400,4 tys. zł w 2021 r. (30 września). Łączna kwota wykorzystanych środków wyniosła 1 072,2 tys. zł, tj. 71,3%.

Na podstawie porozumienia z Ministrem Edukacji Narodowej w kolejnych latach 2017 – 2021 realizowano zadanie w zakresie zapewnienia realizacji zadań ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego na obszarze Powiatu, na które łącznie

otrzymano 1 339,7 tys. zł w formie dotacji (kwota dotacji została ujęta w pkt. 2.4.3 niniejszego wystąpienia) i w kolejnych latach wykorzystano 15 tys. zł, 164,3 tys. zł, 257,6 tys. zł, 243 tys. zł, 244,1 tys. zł (do 30 września). Zadanie to realizował Zespół Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Bobrowie prowadząc zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

W 2018 r. Powiat otrzymał pomoc rzeczową w formie cyfrowej stacji Smart Station dla Zespołu Szkół w Kaliszu Pomorskim o wartości 43,3 tys. zł. Urządzenie zostało przekazane bezpośrednio przez Gminę Kalisz Pomorski do ZSP w Kaliszu Pomorskim.

Na podstawie porozumienia z Gminą Kalisz Pomorski Powiat otrzymał dofinansowanie w 2019 i 2020 r. w kwotach odpowiednio 100 tys. zł i 20 tys. zł na sfinansowanie kosztów zatrudnienia pracowników obsługi – mieszkańców gminy Kalisz Pomorski w Zespole Szkół w Kaliszu Pomorskim. Z otrzymanych środków w 2019 r. sfinansowano koszty wynagrodzeń czterech pracowników (mieszkańców Gminy Kalisz Pomorski), a w 2020 r. koszt wynagrodzeń jednego pracownika.

(akta kontroli str. 538-539)

2.4.5. W latach 2017-2021 Powiat otrzymał na zadania oświatowe środki w kwocie 3 168,14 tys. zł pochodzące z innych źródeł niż budżet państwa i środki na podstawie porozumień dotyczących przekazywania prowadzenia szkół i placówek oświatowych. W 2017 r. oraz 2018 r. środki pochodziły ze zwrotu dotacji wykorzystanej w 2015 r. niezgodnie z przeznaczeniem przez Towarzystwo Salezjańskie³⁴ w kwocie 60 tys. zł oraz 56,15 tys. zł³⁵. W 2020 r. oraz 2021 r. środki na realizację projektu ABC Przedszkolaka w ZPE-T w Bobrowie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020 odpowiednio 374,49 tys. zł oraz 829,54 tys. zł. Otrzymane środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na: zakup pomocy dydaktycznych w Przedszkolu w Czaplinku oraz w Drawsku Pomorskim, funkcjonowanie nowej grupy przedszkolnej w Przedszkolu w Czaplinku oraz w Drawsku Pomorskim, realizację zajęć dodatkowych w Przedszkolu w Czaplinku, realizację szkoleń dla nauczycieli, utworzenie nowych miejsc i adaptację budynku.

Pozostałe środki były wykorzystane przez szkoły i placówki na realizację projektów finansowanych w ramach programu Erasmus+: 1 142,06 tys. zł w 2017 r., 197,1 tys. zł w 2018 r., 266,8 tys. zł w 2019 r., 144,9 tys. zł w 2020 r., 97,1 tys. zł w 2021 r. (do 30 września).

(akta kontroli str. 226, 1159-1167, 1199)

2.4.6. W okresie objętym kontrolą Powiat przeznaczył na realizację zadań oświatowych środki własne w wysokości 22 042,89 tys. zł, z czego 3 167,07 tys. zł w 2017 r., 5 864,91 tys. zł w 2018 r., 5 246,41 tys. zł w 2019 r., 6 892,09 tys. zł w 2020 r. oraz 872,41 tys. zł do 30 września 2021 r. Rodzaje zadań oświatowych sfinansowane ze środków własnych wg wyjaśnień Starosty były następujące:

- wkład własny do projektów, grantów, dotacji (np. do Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, Aktywnej Tablicy, Niepodległej, programu poprawy infrastruktury sportowej, dotacji dla Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych oraz dla Oddziałów Przygotowania Wojskowego z Ministerstwa Obrony Narodowej, z PFRON na zakup busa dla ZPE-T w Bobrowie);
- program stypendialny za wyniki w nauce;
- odprawy dla nauczycieli i pracowników szkoły (z rezerwy oświatowej można ubiegać się o refundację wydatków poniesionych na odprawy dla nauczycieli, z którymi rozwiązano stosunek pracy w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia

³⁴ Decyzja Starosty Drawskiego z 16 czerwca 2017 r., przelew z 28 grudnia 2017 r.

³⁵ Decyzja Starosty Drawskiego z 16 czerwca 2017 r., przelew z 24 stycznia 2018 r.

1982 r. Karta Nauczyciela³⁶ albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela w związku z art. 20 ww. ustawy. Odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z nauczycielami na podstawie innych przepisów oraz z pracownikami administracji i obsługi nie są refundowane;

- finansowanie oświaty niepublicznej – pokrywanie różnicy pomiędzy subwencją naliczoną na szkoły / placówki niepubliczne, a kwotą wypłaconej dotacji;
- pokrywanie części wydatków na wynagrodzenia nauczycieli ponad wielkości określone w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela.

(akta kontroli str. 226, 1206-1207)

2.5. Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wynosiły:

- w 2017 r. 12 087,6 tys. zł, z czego na nauczycieli stażystów wyniosły 851,6 tys. zł, na nauczycieli kontraktowych 1 949,5 tys. zł, nauczycieli mianowanych 3 444,9 tys. zł oraz dyplomowanych 5 841,7 tys. zł;
- w 2018 r. 13 704,8 tys. zł, z czego stażyści 1 124 tys. zł, kontraktowi 2 364,2 tys. zł, mianowani 3 635,8 tys. zł, oraz dyplomowani 6 580,8 tys. zł;
- w 2019 r. 16 000,8 tys. zł, z czego stażyści 1 401,8 tys. zł, kontraktowi 2 594,9 tys. zł, mianowani 4 051 tys. zł, oraz dyplomowani 7 953,2 tys. zł;
- w 2020 r. 19 290,1 tys. zł, z czego stażyści 1 563,3 tys. zł, kontraktowi 3 224,6 tys. zł, mianowani 4 536,3 tys. zł, oraz dyplomowani 9 965,9 tys. zł;
- według stanu na dzień 30 września 2021 r. 16 078,4 tys. zł, z czego stażyści 1 350,8 tys. zł, kontraktowi 2 462,3 tys. zł, mianowani 3 950,3 tys. zł, oraz dyplomowani 8 314,9 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat z uwzględnieniem stopnia awansu zawodowego nauczycieli w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wynosiły w:

- 2017 r. w przypadku nauczyciela stażysty 45,3 tys. zł, nauczycieli kontraktowych 43,5 tys. zł, mianowanych 52,6 tys. zł oraz dyplomowanych 63,2 tys. zł,
- 2018 r., odpowiednio 46,4 tys. zł, 46,4 tys. zł, 54 tys. zł i 66,8 tys. zł,
- 2019 r. odpowiednio 51,3 tys. zł, 49,8 tys. zł, 61,8 tys. zł i 72,9 tys. zł,
- 2020 r. odpowiednio 56,3 tys. zł, 60,7 tys. zł, 67,1 tys. zł i 81,9 tys. zł,
- 2021 r. (do 30 września) odpowiednio 46,4 tys. zł, 47 tys. zł, 55,2 tys. zł, 68,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 229, 540-543)

2.6. Wg uchwał budżetowych w poszczególnych latach objętych kontrolą, Powiat zaplanował wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli odpowiednio: 100 tys. zł w 2017 r., 120 tys. zł w 2018 r., 120 tys. zł w 2019 r., 140 tys. zł w 2020 r. oraz 170 tys. zł w 2021 r. Wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli zaplanowano w odpowiednich wysokościach, tj. stanowiły one 1% w latach 2017-2018 i 0,8% w latach 2019-2021 planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

Planowane środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli po zmianach wyniosły odpowiednio 66,34 tys. zł w 2017 r., 115,09 tys. zł w 2018 r., 116,34 tys. zł w 2019 r., 116,5 tys. zł w 2020 r. oraz 170 tys. zł w 2021 r. Wykonanie zaś wyniosło: 58,25 tys. zł (87,8% planu) w 2017 r., 110,49 tys. zł (96%) w 2018 r., 100,34 tys. zł (86,2%) w 2019 r., 80,07 tys. zł (68,7%) w 2020 r. oraz 35,55 tys. zł (20,9%) według stanu na dzień 30 września 2021 r.

(akta kontroli str. 227-229, 1150)

³⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 1762; dalej: Karta Nauczyciela.

2.7. Wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi w szkołach, przedszkolach i placówkach oświatowych oraz w jednostce obsługującej³⁷ w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wynosiły:

- 3 426,4 tys. zł w 2017 r., z czego w przypadku pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych wynosiły 1 666 tys. zł, pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych wynosiły 1 760,35 tys. zł;
- 4 104,4 tys. zł w 2018 r., z czego administracja w placówkach oświatowych – 1 896,4 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 2 207,9 tys. zł;
- 4 662,8 tys. zł w 2019 r., administracja w placówkach oświatowych – 2 117,5 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 2 545,3 tys. zł;
- 4 965,3 tys. zł w 2019 r., administracja w placówkach oświatowych – 1 619,9 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 3 345,5 tys. zł, administracja w jednostce obsługującej – 412,3 tys. zł;
- 3 738,5 tys. zł według stanu na 30 września 2021 r., administracja w placówkach oświatowych – 935,6 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 2 802,9 tys. zł, administracja w jednostce obsługującej – 388,3 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wynosiły w:

- 2017 r. w przypadku pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych – 48,9 tys. zł, w przypadku pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych – 29,6 tys. zł,
- 2018 r. – administracja w placówkach oświatowych – 52,2 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 32,7 tys. zł,
- 2019 r. – administracja w placówkach oświatowych – 55,8 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 34,8 tys. zł,
- 2020 r. – administracja w placówkach oświatowych – 61,1 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 40,4 tys. zł, administracja w jednostce obsługującej – 63,9 tys. zł,
- 2021 r. (30 września) – administracja w placówkach oświatowych – 39 tys. zł, obsługa w placówkach oświatowych – 31,2 tys. zł, administracja w jednostce obsługującej – 56,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 233)

2.8. Powiat wspierał edukację uczniów szczególnie uzdolnionych. W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Powiatu z 2015 r. w sprawie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Drawskiego³⁸. Program skierowany był do uzdolnionych absolwentów gimnazjów oraz uczniów szkół specjalnych i ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest powiat drawski, z wyłączeniem szkół dla dorosłych. Celem programu było: promowanie dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionych poprzez wspieranie i prowadzenie działań na rzecz podnoszenia osiągnięć w nauce; motywowanie dzieci i młodzieży do coraz większej aktywności w procesie zdobywania wiedzy i kształcenia umiejętności poprzez udzielenie finansowego wsparcia. Program miał przyczynić się do wzrostu aspiracji edukacyjnych dzieci i młodzieży, którzy mieli stanowić pozytywny wzorzec dla środowiska oraz wzmacniać poczucie wartości we wspólnocie lokalnej powiatu drawskiego.

W okresie objętym kontrolą Powiat uwzględnił w budżetach dwóch szkół środki na wypłatę stypendium. Uczniom pozostałych szkół środki były wypłacane z budżetu

³⁷ Centrum Usług Wspólnych utworzone z dniem 1 stycznia 2020 r. na podstawie uchwały nr VII/47/2019 Rady Powiatu Drawskiego z dnia 22 marca 2019 r.

³⁸ Uchwała nr XVI/113/2015 Rady Powiatu Drawskiego z dnia 29 grudnia 2015 r., zmieniona uchwałą nr XLVIII/342/2018 z 5 października 2018 r. oraz uchwałą nr XI/72/2019 z 19 czerwca 2019 r.

Starostwa. Starosta wyjaśnił, że stypendia za wyniki w nauce wypłacane są co miesiąc przez pracowników Wydziału Finansowego Starostwa wszystkim stypendystom, z wyjątkiem tych, którzy są uczniami dwóch placówek tj. Zespołu Placówek Edukacyjno – Terapeutycznych w Bobrowie i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Czaplinku. W latach 2017-2021 zostały przyznane do budżetów ww. placówek środki na stypendia za wyniki w nauce - powodem tego była konieczność wypłaty stypendiów w gotówce.

(akta kontroli str. 14,544-552)

W latach 2017 – 2021 koszty związane z wypłatą stypendiów za wyniki w nauce wyniosły: na stypendia za wyniki w nauce zostały poniesione koszty:

w 2017 r. – 39.600 zł, w 2018 r. – 39.300 zł; w 2019 r. – 38.700 zł; w 2020 r. 41.100 zł; w 2021 r. (do 30 września) 25.200 zł.

(akta kontroli str.7-20)

Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśniła, że na podstawie sprawozdań kwartalnych Rb-28S Zespołu Placówek Edukacyjno – Terapeutycznych w Bobrowie i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Czaplinku, weryfikowała prawidłowość kwot wydatków ujętych w sprawozdaniach z kwotą przyznanego stypendium. Na koniec każdego roku, weryfikowała zgodność kwot oraz nazwisk osób uprawnionych do stypendium na podstawie kopii dokumentów otrzymywanych ze szkół. Ponadto wyjaśniła, że w latach objętych kontrolą nie wspierano uczniów szczególnie uzdolnionych w inny sposób niż stypendia za wyniki w nauce.

(akta kontroli str. 1206-1224)

2.9. Wydatki na oświatę ulegały corocznemu wzrostowi, z 19 683,8 tys. zł w 2017 r. do 24 720,4 tys. zł w 2020 r.³⁹, tj. wzrosły w 2020 r. o 26% w stosunku do 2017 r. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wydatki na oświatę w przeliczeniu na jednego ucznia (wychowanka) wynosiły:

- 106,3 tys. zł w 2017 r., przy średniej liczbie uczniów (wychowanków) w roku kalendarzowym równej 1 713,
- 108,8 tys. zł w 2018 r., średnia liczba uczniów (wychowanków) wynosiła 1 575,
- 110,7 tys. zł w 2019 r., średnia liczba uczniów (wychowanków) wynosiła 1 600,
- 116,6 tys. zł w 2020 r., średnia liczba uczniów (wychowanków) wynosiła 1 800,
- 82 tys. zł według stanu na 30 września 2021 r., przy średniej liczbie uczniów (wychowanków) 1 907.

(akta kontroli str. 227-228, 230-231)

2.10. Dane wykazane w przekazanych rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S za lata 2017, 2018, 2019, 2020 oraz na 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe były zgodne z prowadzoną ewidencją księgową Powiatu.

(akta kontroli str. 570-673, 681-691)

2.11. W okresie objętym kontrolą Powiat nie zaciągał zobowiązań w związku z realizacją wydatków oświatowych. Skarbnik Powiatu wyjaśniła, że Powiat dokonał w 2020 r. emisji obligacji na kwotę ogółem 5 mln zł, z czego 350 tys. zł dotyczyło inwestycji w jednostkach oświatowych. Powyższe zdarzenie nastąpiło w związku z zaangażowaniem na wydatki oświatowe bieżących środków własnych przeznaczonych na inwestycje.

(akta kontroli str. 692-708)

³⁹ Według stanu na 30 września 2021 r. wynosiły one 22 041 tys. zł.

2.12. W okresie objętym kontrolą Powiat udzielał dotacji sześciu szkołom niepublicznym, trzem niesamorządowym szkołom oraz niesamorządowemu młodzieżowemu ośrodkowi wychowawczemu.

Łączna kwota dotacji udzielonych tym szkołom i placówkom wynosiła 6 843 tys. zł w 2017 r., 7 262 tys. zł w 2018 r., 7 583 tys. zł w 2019 r., 8 070,8 tys. zł w 2020 r. oraz 6 031,6 tys. zł w 2021 r. (do 30 września).

Analiza prawidłowości obliczania i udzielania pięciu⁴⁰ dotacji na łączną kwotę 4 681,6 tys. zł wykazała m.in., że:

- kwoty dotacji zostały obliczone prawidłowo, tj. według stawek ustalanych corocznie w drodze uchwały Zarządu Powiatu Drawskiego⁴¹ zgodnie z uchwałami Rady Powiatu w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż Powiat Drawski oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania⁴²,
- udzielono ich zgodnie z warunkami określonymi w ww. uchwałach Rady Powiatu, tj. podmiotom uprawnionym do otrzymania dotacji, oraz po spełnieniu przez osoby prowadzące szkoły wymaganych warunków dotyczących okresowego rozliczania dotacji.

(akta kontroli str. 821-868, 940-946, 989-999, 1042-1047, 1106-1115)

2.13. Analiza prawidłowości rozliczania ww. dotacji wykazała m.in., że:

- organy prowadzące składały do 10 każdego miesiąca informacje o aktualnej liczbie uczniów według stanu na 1 dzień tego miesiąca, a w grudniu w terminie do 5 grudnia, w tym informacje o liczbie uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i rodzaju niepełnosprawności;
- organy prowadzące sporządzały i przekazywały do Starostwa do 10 następnego miesiąca, rozliczenie miesięczne wykorzystania dotacji za miesiąc poprzedni, z uwzględnieniem kwoty przekazanej dotacji oraz sposobu jej wykorzystania, dokonując osobnego rozliczenia środków otrzymanych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;
- ostateczne rozliczenie dotacji za okres roczny przekazywano w terminie do 15 stycznia następnego roku;
- wydatki ze środków dotacji zostały poniesione wyłącznie na cele określone w art. 35 ufo.

(akta kontroli str. 887-939, 947-988, 1000-1041, 1048-1105, 1116-1148)

⁴⁰ W 2017 r. - Gimnazjum specjalne w Trzcińcu, w 2018 r. - Niepubliczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Czaplinku, w 2019 r. - Ośrodek Rehabilitacyjno- Edukacyjno-Wychowawczy w Czaplinku ("Jaś i Małgosia" Szkoły i Placówki Terapeutyczne), w 2020 r. - Niepubliczna Szkoła Przystosowująca do Pracy w Gudowie, w 2021 r. - Salezjański Ośrodek Wychowawczy w Trzcińcu.

⁴¹ Uchwały Zarządu Powiatu w sprawie ustalenia jednostkowej stawki dotacji: 2017 r. - nr 289/2017 z 25 stycznia 2017 r. dla jednego ucznia dla niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych o uprawnieniach szkół publicznych; nr 299/2017 z 22 lutego 2017 r. dla jednego ucznia/wychowanka w niepublicznych placówkach umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki oraz w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych; nr 411/2017 z 25 października 2017 r. dla jednego słuchacza niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych o uprawnieniach szkół publicznych; nr 424/2017 z 22 listopada 2017 r. dla jednego ucznia w niepublicznych placówkach umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki; 2018 r. – nr 519/2018 z 23 maja 2018 r. dla jednego ucznia / wychowanka dla niepublicznych placówek oświatowych oraz szkół o uprawnieniach szkół publicznych; 2019 r. – nr 62/2019 z 23 kwietnia 2019 r. dla szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne; 2020 r. – nr 232/2020 z 24 czerwca 2020 r. dla szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne; 2021 r. – nr 348/2021 z 30 marca 2021 r. dla szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne; nr 423/2021 z 17 sierpnia 2021 r. dla szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne; nr 437/2021 z 29 września 2021 r. dla szkół i placówek niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne.

⁴² Uchwała nr XXVI/194/2016 Rady Powiatu Drawskiego z dnia 21 grudnia 2016 r., uchwała nr XLI/293/2018 Rady Powiatu Drawskiego z dnia 15 stycznia 2018 r. oraz uchwała nr VI/39/2019 Rady Powiatu Drawskiego z dnia 22 lutego 2019 r.

Kontrola prawidłowości rocznych sprawozdań wydatkowania dotacji składanych do Starostwa realizowana była na stanowisku inspektora w Wydziale Edukacji, który wyjaśnił, że sprawdza roczne rozliczenia dotacji z miesięcznymi rozliczeniami przesłanymi przez placówki oraz wykazem miesięcznych dotacji wypłacalnych przez Powiat. Jeżeli kwoty się nie zgadzały, wtedy telefonicznie informowała placówkę o błędach, w wyniku czego składana była korekta rocznego rozliczenia. Jeżeli wszystko się zgadzało nie informowała placówki o poprawnych rozliczeniach. Do końca stycznia każdego roku robi rozliczenie udzielonych dotacji w roku budżetowych pod kątem zgodności z wypłaconymi dotacjami oraz rocznymi rozliczeniami przesłanymi przez placówki. Przyjęcie sprawozdania od jednostki było równoznaczne z zatwierdzeniem sprawozdania. Starostwo nie wysyłało odrębnego pisma w tej sprawie.

(akt kontroli str. 1149)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Wydziału Edukacji przeprowadzili pięć kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji w niesamorządowych szkołach / placówkach oświatowych, z czego w trzech jednostkach stwierdzono pobranie dotacji w nadmiernej wysokości⁴³:

- Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Drawsku Pomorskim⁴⁴ w 2015 r. pobrało dotację w nadmiernej wysokości w kwocie 1 134 zł oraz w 2016 r. w kwocie 8 970 zł. Organ prowadzący szkołę dokonał zwrotu dotacji 30 czerwca 2017 r. w łącznej kwocie 10 104 zł;

- Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna „Jaś i Małgosia” w Czaplinku⁴⁵ pobrała 2018 r. dotację w nadmiernej wysokości na kwotę 13 475,55 zł oraz w 2019 r. w wysokości 5 205,86 zł⁴⁶. Fundacja odwołała się od decyzji Starosty do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koszalinie, które uchyliło zaskarżoną decyzję Starosty i przekazało do ponownego rozpatrzenia⁴⁷. Starosta umorzył postępowanie administracyjne w tej sprawie⁴⁸.

- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Gudowie pobrał w nadmiernej wysokości dotację⁴⁹: w 2017 r. na kwotę 2 957,68 zł, w 2018 r. na kwotę 10 970,53 zł oraz w 2019 r. na kwotę 1 528,44 zł⁵⁰. Stowarzyszenie prowadzące placówkę odwołało się 12 lipca 2021 r. od decyzji Starosty do SKO w Koszalinie. SKO uchyliło zaskarżoną decyzję Starosty w całości i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji gdyż decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego⁵¹. Do dnia zakończenia kontroli NIK, Starosta nie rozpatrzył ponownie tej sprawy.

(akta kontroli str. 709-820,1219-1224)

2.14. W objętym kontrolą okresie 2017 – 2021 (30 września) na zadania inwestycyjne w dziale 801 (oświata) wydatkowano łącznie 2 910,65 tys. zł w tym

⁴³ W pozostałych dwóch: Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Jaś i Małgosia” w Czaplinku (za okres od 1 stycznia 2016 r. do 30 kwietnia 2017 r.) oraz Salezjański Ośrodek Wychowawczy w Trzcińcu (za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31. Grudnia 2017 r.) stwierdzono nieprawidłowości w prowadzonej dokumentacji lecz nie stwierdzono nieprawidłowo wykorzystanej dotacji.

⁴⁴ Kontrola prawidłowości wykorzystania dotacji za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2016 r. przeprowadzona od 15 marca 2017 r. do 28 kwietnia 2017 r.

⁴⁵ Kontrola przeprowadzona w okresie od 2 września 2019 r. do 31 stycznia 2020 r. w zakresie prawidłowości wykorzystania udzielonej dotacji za okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 maja 2019 r.

⁴⁶ Decyzja Ek.1711.1.2019.JD Starosty z 4 czerwca 2020 r. ustalająca kwoty dotacji pobranej w nadmiernej wysokości.

⁴⁷ Decyzja SKO.4120.1513.2020 z 5 lipca 2021 r.

⁴⁸ Decyzja Ek.1711.1.2019.JD z 9 lipca 2021 r.

⁴⁹ Kontrola prawidłowości wykorzystania dotacji za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r. przeprowadzona w okresie od 14 września 2020 r. do 28 lutego 2021 r.

⁵⁰ Decyzja Ek.1711.1.2020.IK Starosty z 9 czerwca 2021 r. ustalająca kwoty dotacji pobranej w nadmiernej wysokości.

⁵¹ Decyzja SKO wpłynęła do Starostwa 20 października 2021 r.

środki zewnętrzne 850,0 tys. zł, w dziale 854 (internaty, bursy, MOW⁵², ZPET⁵³) wydatkowano łącznie 1 416,4 tys. zł.

Naczelnik Wydziału Inwestycji Strostwa wyjaśnił, że: „Potrzeby w oświacie sprowadzają się głównie do spraw związanych z utrzymaniem obiektów w tym oszczędnością w zakresie dostarczanych mediów: energii elektrycznej, dostaw ciepła, odprowadzenia ścieków itp.

Po wejściu w życie ustawy o dostępności (2020-2021) powstał problem z dostosowaniem obiektów oświatowych dla osób z ograniczeniami, zdecydowana większość placówek nie jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych, w szczególności niepełnosprawnych ruchowo. Konstrukcja obiektów oświatowych, zarówno tych pochodzących sprzed II wojny światowej jak i z drugiej połowy XX wieku nie była wyposażana w windy, podjazdy i inne urządzenia ułatwiające poruszanie się. Wyposażenie placówek oświatowych w ułatwienia dostępności wiązać się będzie z ogromnymi kosztami i jest w tej chwili przedmiotem pracy Wydziału Inwestycji i koordynatora ds. niepełnosprawności.”

W części placówek nadal brak wystarczających zabezpieczeń związanych z dostateczną ochroną przeciwpożarową.”

Powiat drawski corocznie inwestuje w infrastrukturę oświatową. Od roku 2017 zamontowaliśmy na 7 obiektach w Czaplinku, Drawsku Pomorskim, Złocięncu i Kaliszu Pomorskim mikroinstalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy ok. 200 kW (wcześniej, w roku 2015 na innych sześciu obiektach o mocy ok. 90 kW). Systematycznie, (z udziałem środków UMWZ) corocznie modernizujemy infrastrukturę sportową, wymieniając stare oprawy oświetleniowe w salach gimnastycznych na nowoczesne LEDowe, zmniejszając zużycie energii elektrycznej (Złocieniec, Drawsko Pomorskie, Kalisz Pomorski). Wymieniamy na bieżąco źródła ciepła zastępując stare jednostki nowymi - kondensacyjnymi zasilanymi gazem ziemnym (Drawsko Pomorskie, Kalisz Pomorski).

Adaptujemy pomieszczenia wcześniej zaniedbane lub nieużytkowane na bieżące potrzeby związane z oświatą (Czaplinek, Kalisz Pomorski).

Inwestujemy w obiekty, tworząc nowe jednostki oświatowe na bazie istniejących takie jak przedszkole, szkoła podstawowa, liceum – dla osób niepełnosprawnych – w Drawsku Pomorskim, Czaplinku. Duży nacisk położony został w latach 2019-2021 na odprowadzenie ścieków do kanalizacji ogólnospławnej, nastąpiła konieczność wymiany całych odcinków starej, często przedwojennej infrastruktury, (Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Złocieniec).

(akta kontroli str.227-228, 238-248)

2.15. Powiat nie poniósł wydatków w związku z likwidacją gimnazjów. Gimnazjum Specjalne w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Czaplinku zostało przekształcone w ośmioletnią Szkołę Podstawową Specjalną w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Czaplinku, obejmującą strukturą organizacyjną klasy V-VIII. Gimnazjum dla Dorosłych w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Drawsku Pomorskim zostało przekształcone w ośmioletnią Szkołę Podstawową dla Dorosłych. W Gimnazjum Specjalnym w Bobrowie prowadzono naukę do czasu zakończenia działalności tj. do 31 sierpnia 2019 r.

(akta kontroli str. 12)

2.16. Starosta wyjaśnił, że po likwidacji gimnazjów nie pozostał majątek niezagospodarowany. Majątek Gimnazjum Specjalnego w MOW w Czaplinku został zagospodarowany przez szkołę podstawową powstałą w wyniku przekształcenia gimnazjum, a w przypadku Gimnazjum Specjalnego w Bobrowie – przez istniejącą szkołę podstawową. Natomiast w Gimnazjum przy OHP w Mielenku Drawskim była

⁵² Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy.

⁵³ Zespół Placówek Edukacyjno – Terapeutycznych w Bobrowie.

świadczona wyłącznie usługa edukacyjna dla wychowanków OHP, a majątek nie należał do Powiatu.

(akta kontroli str. 12)

2.17. Powiat w związku z pandemią COVID-19 poniósł wydatki związane z zabezpieczeniem szkół / placówek oświatowych w środki ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki, płyn do dezynfekcji itp.) w wysokościach:

- 211.588,09 zł otrzymanych ze środków Województwa Zachodniopomorskiego,
- 79.999,92 zł otrzymane z budżetu Państwa (zakup komputerów),
- 60.000,00 zł środki własne (maseczki, rękawiczki, środki do dezynfekcji).

(akta kontroli str. 18)

2.18. Starosta wyjaśnił, że w związku z pandemią COVID-19 nie odnotowano zmniejszenia wydatków na zadania oświatowe.

(akta kontroli str. 18)

2.19. Z uwagi na brak środków finansowych (zarówno własnych jak i pochodzących z budżetu państwa lub innych źródeł), Starosta wyjaśnił, że Powiat nie realizował remontów i inwestycji oświatowych, których wartość oszacował na kwotę 5 533,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 1206-1207)

2.20. W latach 2017 – 2019 obsługa finansowo-księgowa była prowadzona osobno w każdej szkole i placówce oświatowej. Od 1 stycznia 2020 r. prowadzenie gospodarki finansowej i organizacyjnej szkół należało do Centrum Usług Wspólnych Powiatu Drawskiego. W sprawie sposobu sprawowania nadzoru nad przebiegiem obsługi finansowo-księgowej w obszarze oświaty Starosta wyjaśnił, że nadzór sprawowany jest przez audyt wewnętrzny oraz zespół ds. kontroli. Centrum Usług Wspólnych jako jednostka Powiatu Drawskiego rozpoczęła swoją działalność od 1 stycznia 2020 roku w związku z tym kontrola tej jednostki przewidziana jest na rok 2022 przez zespół ds. kontroli Starostwa Powiatowego, natomiast kontrolę bieżącą w Centrum Usług Wspólnych dotyczącą sprawozdań i zgodności planów finansowych z wydatkami przeprowadza Skarbnik Powiatu poprzez weryfikację sprawozdań i planów z uchwałami oraz uzyskanych informacji od Dyrektora jednostki i Głównego księgowego. Dyrektor Centrum Usług Wspólnych bądź Główny Księgowy informują również Zarząd Powiatu Drawskiego na posiedzeniach zarządu o każdej sytuacji ekonomicznej jednostek obsługiwanych.

(akta kontroli str. 553-564, 1206-1224)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność Starostwa w kontrolowanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się

do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, 3 grudnia 2021 r.

Kontroler
Jarosław Tarasewicz
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
p.o. Dyrektor
z up.

.....
podpis
p.o. wicedyrektor Delegatury